

Dia de La Diversitat

Barcelona pels Drets Humans

***Guia didàctica
per al
professorat
2020 - 2021***

1. El Dia de la Diversitat

El Dia de la Diversitat és un **programa educatiu** de foment, sensibilització i educació en matèria de drets humans adreçat a joves estudiants d'entre 12 i 18 anys dels centres educatius de Barcelona.

Està organitzat pel **Departament de Promoció de la Infància de l'Ajuntament de Barcelona**, amb la col·laboració de l'Institut Municipal d'Educació, el suport de l'Agència Europea dels Drets Fonamentals (FRA) i la participació d'entitats de referència de la ciutat que tenen per missió la defensa dels drets humans.

Amb el Dia de la Diversitat es donen a conèixer els drets humans amb jocs, dinàmiques, tallers i altres activitats i es connecta l'alumnat amb aquestes entitats de la ciutat.

El programa consta de tres activitats centrals, que es descriuen a continuació, i de diferents propostes i suggeriments d'activitats d'ampliació, imprescindibles per als i les docents que vulguin obtenir el certificat de formació que concedeix el Consorci d'Educació de Barcelona (més informació a info@diadeladiversitat.cat).

Activitat 1: Quins són els drets fonamentals

A través de diferents accions grupals, l'alumnat descobreix quins són els drets fonamentals recollits a la [Declaració Universal dels Drets Humans](#). Aquesta sessió de treball es duu a terme als centres escolars prèviament a les jornades del Dia de la Diversitat, està dinamitzada per un educador o educadora i té una durada d'una hora i mitja. Aquest any, a conseqüència de la pandèmia, l'educador serà en format virtual. D'aquesta manera, la sessió està plantejada en un format totalment autogestionable, amb l'ajuda d'un reforç que acompanyarà els professors i professores per facilitar-los la tasca.

En aquesta activitat l'alumnat orientarà el treball sobre el dret o els drets que vol aprofundir en la realització d'una experiència artística per afegir-la a la **Guia jove del Dia de la Diversitat**.

Activitat 2: Jornades del Dia de la Diversitat

Les Jornades se celebraran els dies 22, 23, 24 i 25 de febrer, de manera virtual o presencial, a l'Espai Jove la Fontana, segons les mesures sanitàries del moment. En cas que sigui

presencial, cada centre escolar escollirà quin dels quatre dies hi assistirà, acordant-ho prèviament amb l'organització.

En cas de fer-se de manera virtual, a cada grup se li assignarà una entitat amb qui treballarà durant un dels 4 dies, prèviament acordat amb l'organització i l'entitat (actualment s'està treballant l'organització d'aquestes jornades en format virtual i per tant encara no s'ha acordat el dia o dies en què es duran a terme). Es connectarà l'entitat amb el grup mitjançant una videotrucada i es proposa una dinàmica per treballar durant la jornada.

Aquestes jornades, presencials o virtuals, estan dissenyades com un conjunt d'accions i tallers liderats per diverses entitats i associacions de la ciutat que treballen en l'àmbit dels drets humans.

Activitat 3: Creem la Guia jove del Dia de la Diversitat

La tercera activitat és una sessió posterior a les jornades del Dia de la Diversitat, que es fa novament al centre educatiu, amb el suport de la mateixa persona que ha dinamitzat la primera activitat, en format virtual tal com s'ha dut a terme la primera sessió. Té una durada d'una hora i mitja.

Es reprèn la feina feta a la primera sessió i es relaciona directament amb el que els i les joves han viscut durant el Dia de la Diversitat. L'objectiu és que en finalitzar la sessió s'hagi creat una peça artística de les que l'educador o educadora ha proposat, com per exemple un ball, un mural, una gravació d'una entrevista, d'un gag o un spot publicitari, i un llarg etcètera de propostes creades per a l'ocasió.

Aquesta acció pretén generar un discurs sobre un o diversos drets humans i compartir amb la comunitat educativa el resultat de la creació, així com explicar el procés que s'ha seguit perquè altres escoles puguin portar-ho a terme de manera autònoma, si volen. Amb tot el material es configura la **Guia jove del Dia de la Diversitat**, un espai al web del Dia de la Diversitat que s'actualitza en cada edició perquè els i les docents puguin fer els treballs quan ho considerin convenient.

A la pàgina web del Dia de la Diversitat també hi podeu trobar **diferents propostes didàctiques** que les entitats i associacions participants han pensat que poden ser del vostre interès i que us permetran ampliar encara més els continguts treballats al llarg del projecte.

2. Els drets humans del Dia de la Diversitat

L'any 1948, l'Assemblea General de les Nacions Unides va signar la Declaració Universal dels Drets Humans, formada per 30 articles, amb l'objectiu que els pobles i les nacions signants en garantissin l'aplicació.

Els drets humans serveixen per protegir les persones, ja sigui davant de l'Estat (drets civils i polítics) o creant les condicions necessàries perquè aquestes es puguin desenvolupar plenament (drets econòmics, socials i culturals). També recullen les necessitats de tots els pobles i dels col·lectius vulnerables o discriminats.¹

L'Ajuntament de Barcelona fa seus els drets fonamentals amb la Carta de Ciutadania.² Aquest document es fonamenta en la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció dels Drets dels Infants, la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Carta Municipal de Barcelona i la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

Davant la dificultat de treballar tots els drets i deures en aquest esdeveniment, la proposta que us plantejem se centra en aquells que poden interpel·lar de manera més directa els i les joves d'aquesta franja d'edat.

2.1. Drets vinculats a la dignitat:

Respecte a les persones: La dignitat humana és inviolable. Ha de ser respectada i protegida. Ningú pot ser sotmès a tracte degradant. Tota persona té dret a la seva integritat física i psíquica.

Part dels articles 1, 3 i 4 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

¹ Barbeito, C. i Caireta, M., Jocs de pau. *Caixa d'eines per educar per una cultura de pau*. Los Libros de la Catarata. Sèrie Edupaz. Madrid, 2008 (254).

² [Carta de drets i deures de Barcelona](#)

2.2. Drets vinculats a la llibertat:

Respecte a la vida privada i familiar (dret a la seguretat i la protecció de la intimitat i la vida privada a Internet): Tota persona té dret al respecte de la seva vida privada i familiar, la del seu domicili i les seves comunicacions. Tota persona té dret a la protecció de les seves dades, seguint la nova llei europea en vigor des del 25 de maig de 2017.

Diversitat familiar i sexual: Tota persona té dret a formar una família segons la llei del lloc on viu.

Dret a rebre una educació i formació: Tota persona té dret a rebre educació i a tenir accés a la formació professional i permanent.

Dret a ser immigrant: Tota persona té dret a ser asilada dins del respecte de la llei.

Part dels articles 7, 8, 9, 14 i 18 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.3. Drets vinculats a la igualtat:

No-discriminació: Totes les persones són iguals davant la llei. Es prohibeix qualsevol discriminació i, en particular, la que té a veure amb raons de gènere, origen ètnic o social, minories ètniques, patrimoni, discapacitat, edat o orientació sexual.

Diversitat lingüística: Es respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística. Totes les persones són iguals davant la llei.

Diversitat cultural: Es respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística. No es permeten les expulsions col·lectives. Totes les persones són iguals davant la llei.

Part dels articles 19, 20, 21 i 22 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.4. Drets vinculats a la solidaritat:

Dret a la salut: Tota persona té dret a accedir a una prevenció sanitària i a beneficiar-se de l'atenció sanitària en les condicions establertes per les lleis del lloc on viu.

Part de l'article 35 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.5. Drets vinculats a la ciutadania:

Ciutadania activa i participació social: Tot ciutadà i tota ciutadana té dret a participar en la vida política i social de forma activa. Tota persona té dret a ser escoltada sempre que hi hagi un assumpte que la concerneixi i que la pugui afectar, i ha de tenir accés a la documentació de les institucions.

Part dels articles 39, 40, 41 i 42 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.6. Drets vinculats al medi ambient:

Dret a unes condicions de vida adequades: L'home té el dret fonamental a la llibertat, la igualtat i a unes condicions de vida adequades, en un medi que tingui una qualitat que permeti una vida digna i un benestar, alhora que es fa càrrec de la solemne responsabilitat de protegir i millorar el medi per a les generacions presents i futures. En aquest aspecte, resten condemnades i s'han d'eliminar les polítiques que fomenten o perpetuen l'apartheid, la segregació racial, discriminació, colonialisme i altres formes d'opressió i dominació estrangera.

Principi 1 de la Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà Estocolm, juny de 1972

Responsabilitat de salvaguardar el patrimoni: L'home té la responsabilitat especial de salvaguardar i gestionar amb saviesa el patrimoni de la fauna i el seu hàbitat, que en l'actualitat corren un greu perill a causa d'una combinació de factors adversos. Per tant, cal atorgar importància en la planificació per a un desenvolupament econòmic a la conservació de la natura, incloent-hi la fauna.

Principi 4 de la Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà Estocolm, juny de 1972

2.7. Drets vinculats l'alimentació:

Dret a l'alimentació: Els estats que formen part del Pacte reconeixen el dret de tota persona a un nivell de vida adequat per ell i la seva família, incloent l'alimentació, la vestimenta i una vivenda adequada. També a una millora contínua de les condicions d'existència. Els estats que formen part d'aquest Pacte prendran les mesures apropiades per assegurar l'efectivitat d'aquest dret, reconeixent a aquest efecte la importància essencial de la cooperació internacional fundada en el lliure consentiment.

Article 11 del Pacte Internacional de drets econòmics, socials i culturals.

Proposta d'activitats

3.1. Sessió a l'aula: Quins són els drets fonamentals i quins treballarem?

Durada: 1 hora i 30 minuts

Tipus de sessió: sessió al centre educatiu prèvia a les jornades del Dia de la Diversitat. Sessió autogestionada amb el suport d'un educador virtual.

Objectius:

- Donar a conèixer els drets fonamentals que es treballen durant el Dia de la Diversitat.
- Conèixer exemples de vulneracions dels drets humans.
- Conèixer tècniques de presa de decisions, participatives i de coproducció per a projectes artístics.
- Per al professorat: descobrir noves tècniques de debat amb l'alumnat i extrapolar-ho a qualsevol problema a l'aula o al centre educatiu, incloent-hi la vulneració de drets fonamentals.

Descripció de l'activitat:

Es formen grups de 4 a 6 persones. Cada grup rep una carpeta on hi ha documents gràfics i textos que ajuden a entendre situacions de vulneració dels drets fonamentals que es treballaran durant el Dia de la Diversitat.

A través d'una dinàmica simple, els grups, amb la col·laboració del o la docent, hauran d'identificar a quins drets fan referència els documents que han rebut. A més, hauran de pensar en algun exemple actual de vulneració d'aquest dret (a l'escola, la ciutat, un altre país, etc.) per explicar-lo a la resta de grups.

Un cop s'hagin identificat els drets i la manera com es vulneren, el docent presentarà la Guia jove i es mostrarà com es pot posar en pràctica.

Els grups pensaran un dret i debatran com poden treballar-lo i materialitzar-lo en una creació artística. Després, a través de la dinàmica de l'ascensor (explicada a l'apartat 3.1.2), s'enriquiran les creacions generades i, finalment, triaran la que es valori com a més interessant.

3.1.1. Guió de la sessió

Moment 1 - Presentació del projecte, els objectius i les tasques

- L'educador virtual fa una introducció del Dia de la Diversitat, els objectius del projecte i les tasques que hauran de desenvolupar els i les alumnes.
- A continuació, s'introdueix la primera tasca: l'alumnat rebrà una carpeta amb diferents materials i haurà d'identificar a quins drets fan referència cada un dels documents. Per fer-ho hauran de:
 - Dividir-se en grups de 4 a 6 alumnes.
 - Conversar sobre els materials que s'han rebut i enganxar un pòstit amb el nom del dret amb què s'identifica cada document.
- Seguidament, cada grup haurà de pensar en algun exemple actual de vulneració de cada un dels drets que han trobat als materials (a l'escola, la ciutat, un altre país, etc.). També hauran d'escriure la situació en un pòstit i enganxar-lo a sobre del material en qüestió.
- Finalment, cada grup exposarà les situacions que ha pensat per a cada un dels drets.

Moment 2 - Presentació de la Guia jove

L'educador virtual presenta la Guia jove i explica com portar-la a terme.

Moment 3 - Proposem una activitat

L'educador virtual llança un repte: els i les alumnes, per grups, han de pensar un dret que els agradaria treballar i una creació artística per portar-ho a la pràctica.

Quan cada grup ha pensat una creació, es fa la dinàmica de l'ascensor per escollir la que més els interessa.

3.1.2. Dinàmica de l'ascensor

Objectiu de la dinàmica:

- Aconseguir escollir un tema compartit per tot el grup
- Generar un diàleg al voltant del tema

Material necessari:

- Tauler
- Fulls o pòstits amb les propostes
- Full per apuntar el tema escollit

Preparació:

- Es col·loca el tauler a terra o damunt d'una taula. Les caselles estan disposades horitzontalment una a sobre de l'altra (la que va a baix de tot és "eliminades!" i la de dalt de tot, "escollida!").
- Es posen totes les propostes al costat del tauler, cada una escrita en un full blanc o un pòstit.

Desenvolupament:

Al centre del grup hi ha el tauler de joc. Es barregen les propostes i es col·loquen de cara avall, al costat del tauler. S'escull l'ordre de participació per torns. Es col·loca una de les propostes aleatòriament a la casella d'inici de l'ascensor.

Comença el primer grup, que pot fer tres accions diferents:

- La proposta que acaba d'entrar li sembla molt bona idea i explica per què creu que hauria de ser la proposta escollida. Després la puja un nivell.
- La proposta que hi ha al tauler no l'acaba de convèncer. N'agafa una altra aleatòriament i la posa a la casella d'inici.
- No creu que la proposta que hi ha al tauler sigui bona i la baixa una casella.

Abans de fer cada una de les accions, les ha de justificar verbalment. La dinàmica continua pel segon grup, que també pot fer qualsevol de les tres accions. Al llarg de la partida poden passar dues coses diferents:

- Si una proposta arriba a dalt de tot, significa que hi ha un consens generalitzat i és una bona proposta. Quan hi arriba, s'acaba la partida i aquest és el tema escollit.
- Si algú baixa una proposta a l'última casella, aquesta queda eliminada.

El tema que ha arribat a la part superior és el que es treballarà. S'apunta en un full.

3.2. Jornades del Dia de la Diversitat

Durada: 4 hores

Tipus de sessió: sessió virtual o presencial a l'Espai Jove la Fontana (districte de Gràcia), segons les mesures sanitàries.

Objectius:

- Conèixer quines actuacions es duen a terme a la ciutat per lluitar contra la vulneració dels drets humans.
- Conèixer quins drets fonamentals treballen les diferents entitats participants.
- Identificar accions que pot protagonitzar el jovent per a la defensa dels drets.

Descripció de l'activitat:

L'alumnat participa en diferents activitats organitzades per les entitats col·laboradores.

Enguany es preveu que les sessions siguin virtuals, donada la situació sanitària actual, s'està perfilant el funcionament d'aquesta adaptació però es comptarà amb el suport de les noves tecnologies i aplicacions que ens permetran rebre un feedback en temps real, del que estigui passant a l'aula. Cada grup es vincularà amb una entitat i, aquesta, es connectarà en directe per videoconferència i proposarà a l'alumnat una dinàmica per treballar a l'aula.

En cas de fer-se presencialment, reprendriem el funcionament habitual:

Hi ha dos tipus d'activitats: unes són de llarga durada, d'una hora i mitja, i d'altres són de curta durada, d'entre 10 i 15 minuts.

Cada grup classe participa en una activitat de llarga durada i en un circuit d'accions on s'inclouen diverses activitats de curta durada.

Podeu veure les entitats participants i els drets que treballen al [web del Dia de la Diversitat](#).

3.3. Creem la Guia jove del Dia de la Diversitat!

Durada: 1 hora i 30 minuts

Tipus de sessió: sessió al centre educatiu, posterior a la jornada del Dia de la Diversitat. Sessió autogestionada amb el suport d'un educador virtual.

Objectius:

- Consolidar els coneixements treballats a la jornada del Dia de la Diversitat.
- Aprendre a planificar accions actives en la preservació de drets.
- Treballar en grup per a la creació d'una proposta artística.
- Comprometre's contra la vulneració de drets.
- Donar eines a l'alumnat perquè sàpiguen com poden comunicar les accions que porten a terme.
- Per al professorat: aplicar els coneixements obtinguts en la realització de l'activitat de llarga durada durant la jornada del Dia de la Diversitat per orientar el grup durant la creació de la proposta artística i dotar-los de noves eines de treball i presa de decisions grupals a l'aula.

Descripció de l'activitat:

Els grups petits que s'han creat a cada classe recuperen les tasques realitzades durant la sessió a l'aula. Després fan un buidat de tot allò que han pensat i analitzat després del Dia de la Diversitat i que es pot incorporar a la creació artística que han escollit.

En el cas que no s'hagi escollit cap creació concreta per dur a terme, en aquesta segona sessió s'utilitzarà la tècnica de l'ascensor per triar-ne una.

Segons la creació escollida, l'alumnat es dividirà en grups de treball seguint les indicacions de l'educador amb la fitxa creada per portar-la a terme. El resultat final realitzat per l'alumnat es recollirà a la Guia jove.

3.1.1. Guió de la sessió

Moment 1 - El buidat de les jornades del Dia de la Diversitat

L'educador virtual fa una breu reflexió sobre la jornada del Dia de la Diversitat i convida els i les participants a tornar a organitzar-se en grups per fer un buidat de tot allò que han trobat interessant de la jornada. Per fer-ho, cada grup anota amb pòstits totes les coses que ha trobat. En acabar, es fa una breu exposició de les troballes.

Moment 2 - L'ascensor

Si a la sessió 1 no es va poder escollir la proposta artística que es duria a terme, ara és el moment de triar-ne una, utilitzant la dinàmica de l'ascensor.

Moment 3 - Fem la proposta artística

Finalment, l'educador virtual exposa el repte final: Cada grup ha de dur a terme una creació artística, seguint l'estil que han escollit entre tota la classe, que representi el dret que han seleccionat. Aquí també s'introdueix la fitxa de seguiment.

4. Fitxa per al seguiment de les propostes

Les propostes artístiques es duran a terme a l'aula durant la sessió posterior a la jornada del Dia de la Diversitat. Per fer-ho, l'educador tindrà diverses fitxes per orientar el grup sobre com treballar la Guia jove del Dia de la Diversitat (les podeu consultar a l'annex d'aquest document). A banda, cada grup completarà una fitxa de seguiment per tal que tots els centres educatius puguin fer les propostes.

Totes les propostes conformen la galeria d'art interactiva que està disponible al web al llarg de l'any i configura un recull iconogràfic de gran valor. El recull serveix de referent per a les posteriors edicions del programa educatiu del Dia de la Diversitat.

Aquesta galeria és una eina de sensibilització amb continguts artístics en matèria de drets fonamentals i la seva salvaguarda.

Les propostes artístiques que planteja l'educador per tal que cada grup aula n'esculli una responen a cinc eixos diferenciats:

Digital:

- Videomuntatge (spot publicitari, videoclip, curtmetratge)
- Fotografia: mural, collage, presentació ppt

Plàstica:

- Mural
- Còmic / il·lustració
- Cartelleria / disseny gràfic

Àudio:

- Cançons

Literatura:

- Poesia

Arts escèniques:

- Dansa

FITXA D'ACTIVITAT

Títol

(Un títol que resulti entenedor de l'activitat i atractiu)

Què vull transmetre?

(Quins són els objectius relacionats amb la salvaguarda dels drets)

Material

(Tot el material que es necessita per portar a terme l'activitat i, si pot ser, relacionat amb el nombre d'alumnat implicat)

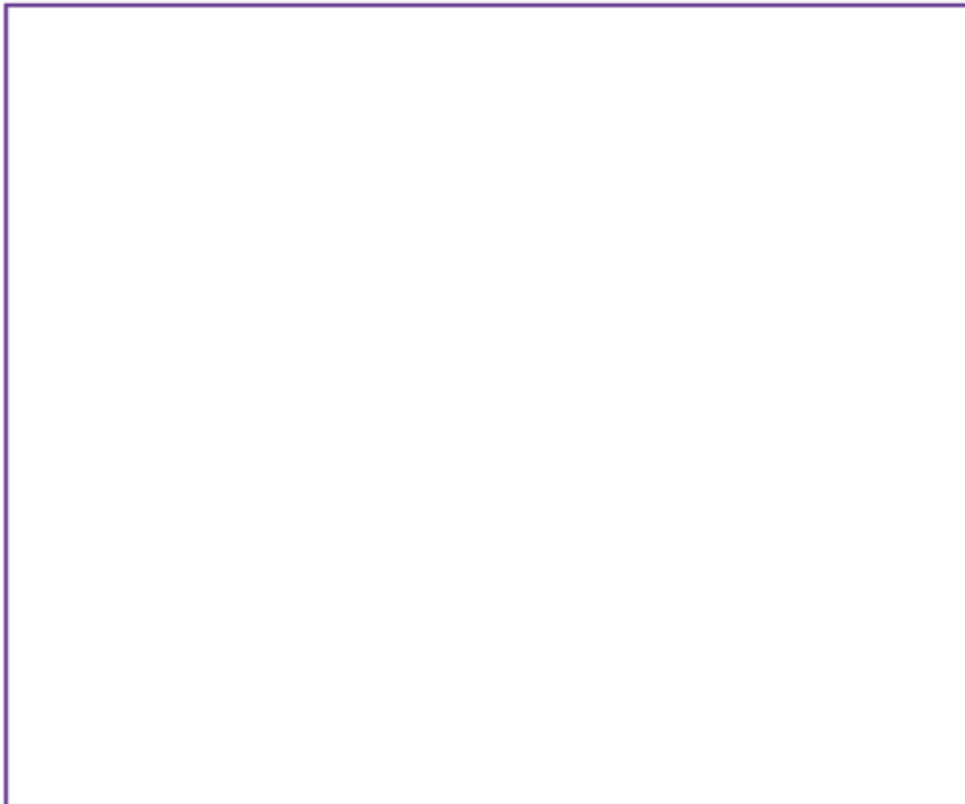
Disposició del grup

(De quina forma està disposat el grup a treballar? Cal alguna distribució de l'alumnat? I de l'entorn físic?)

Desenvolupament de l'activitat

(Explicació pas a pas de com es porta a terme l'activitat)

Difusió

(Com es dona a conèixer l'activitat? Hi ha alguna acció que permeti explicar-la a la comunitat educativa?)

Material complementari

(imatges, enllaços a internet o gràfics que permetin entendre millor el projecte i saber com replicar-lo)

5. Guia jove del Dia de la Diversitat

La **Guia jove del Dia de la Diversitat** és una guia interactiva digital i visual que recull les propostes d'expressió artística realitzades per l'alumnat dels centres educatius participants en el programa educatiu del Dia de la Diversitat, que té com a objectiu la promoció, la sensibilització i la difusió dels drets humans i la seva salvaguarda.

Aquesta Guia recull l'expressió sensible dels i les joves davant la defensa dels drets humans i respon a les propostes suggerides pel projecte i a les disciplines escollides directament per l'alumnat. El fet que la Guia estigui elaborada per elles i ells mateixos fa que la identifiquin com un element seu i que vegin que poden formar part del procés de cocreació d'un material per a l'ús de tota la ciutadania.

Objectius:

- Consolidar els conceptes treballats al llarg del programa educatiu del Dia de la Diversitat.
- Incidir en l'assumpció de nous conceptes i nous compromisos en matèria de drets fonamentals.
- Incidir en la transmissió dels valors sustentats en la Declaració Universal dels Drets Humans.
- Donar a conèixer al conjunt de la població escolar en particular i a la ciutadania de Barcelona en general accions que es poden realitzar en diversos àmbits per salvaguardar aquests drets.

Per a qualsevol dubte, us podeu adreçar en tot moment per correu electrònic a info@diadeladiversitat.cat. Podreu trobar la guia [al web del Dia de la Diversitat](#).

6. Annexos

Tot i que a la segona sessió a l'aula es durà a terme la proposta artística, abans es pot treballar lliurement generant contingut per facilitar la realització de la proposta a partir de les fitxes facilitades.

Aquestes fitxes serveixen de guió per portar a la pràctica la proposta artística, però durant el dia de la segona sessió es poden adaptar segons les propostes de cada grup.

Totes les fitxes de dinàmiques artístiques es poden descarregar en els enllaços següents:

Digital:

- Videomuntatge ([espot publicitari](#), [videoclip](#), [curtmetratge](#))
- Fotografia: [mural](#) o [presentació de diapositives](#)
- [Blog](#)

Plàstica:

- [Mural](#)
- [Còmic / il·lustració](#)
- [Cartelleria / disseny gràfic](#)

Àudio:

- [Cançons](#)

Literatura:

- [Poesia](#)

Arts escèniques:

- [Dansa](#)

Dia de La Diversitat
Barcelona pels Drets Humans